

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 612/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

23/2010. (I. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) szikszói lakos panaszos¹ 2009. augusztus 23-án előterjesztett **panaszát** a 2010. január 13-án – dr. Juhász Imre elnökhelyettes párhuzamos indokolásával és Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – tartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület álláspontja szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2009. augusztus 22-én Szentendrén részt vett a Jobbik Magyarországért Mozgalom szervezésében tartott családi napon, az Új Magyar Gárda formaruhájában. Panaszában előadta, hogy amikor a rendőrök behatoltak a területre és mindenkit igazoltatni, motozni kezdtek, a hangosbeszélőt a helikopter keltette zajtól nem lehetett érteni. Az igazoltatás maga kaotikus volt, volt, akit többször igazoltattak, de sokan sorra sem kerültek. A panaszos álláspontja szerint ez az eljárás törvényt sértő, jogtalan és felháborító. Panaszolja továbbá, hogy az eljárás során nem tájékoztatták jogairól, amit a rendőrség által készített felvétel is bizonyít. Felteszi a kérdést, hogy a helyszínen lévő több ezer emberből miért csak 176 fő ellen indított a rendőrség

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

eljárást. Álláspontja szerint azért, hogy a rendőrség behatolt a rendezvény helyszínéül szolgáló magánterületre, megsértette a tulajdonhoz való jogot. Az Új Magyar Gárdával kapcsolatban kifejti, hogy az egy társadalmi mozgalom, nem egyesület, nem jogi személy. Hivatkozik arra, hogy magánemberként mindenki olyan ruhát visel, amelyet akar. A Fővárosi Ítéltábla ítélete nem tiltja az alakzatban történő egyenruha viselést, illetve az Emberi Jogok Európai Bírósága a Vajnai kontra Magyar Köztársaság ügyben hozott ítéletében kifejezetten biztosítja a véleménynyilvánítás egyenruha, jelképek, speciális köszöntések által történő kifejezését. Az Ítéltábla ezeken felül biztosítja a Magyar Gárdát alkotó személyek jövőbeli egyesülési és gyülekezési jogát is. A rendezvényen nem hangzottak el sértő szónoklatok és nem volt jelen a bíróság által hivatkozott „foglyul ejtett közönség” sem. Panaszolja továbbá azt is, hogy a sajtóból értesült arról, hogy az igazoltatottak ellen szabálysértési eljárás indul.

II.

A Testület beszerezte az eseménnyel kapcsolatos rendőrségi dokumentációt.

1) A Pest Megyei Rendőr-főkapitány 2009. augusztus 20-án 13000-6146/4/2009. számú egyedi utasításában a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: PMRFK) teljes területére, 2009. augusztus 22-én 6 órától 2009. augusztus 23-án 6 óráig fokozott ellenőrzést rendelt el. Az utasítás szerint a feladat végrehajtásába beosztott rendőri állomány a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kíséri a rendezvényre érkezőket, valamint a helyszínen tartózkodókat, megakadályozza az esetleges jogsértések kialakulását. Ennek keretében szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat, csomag és járműátvizsgálásokat hajt végre.

Az utasítás indokolása szerint a Szentendre Rendőrkapitányság illetékességi területén 2009. augusztus 22-én 7 órától a felosztatott Magyar Gárda rendezvényt kíván tartani. A rendezvény magánterületen kerül lebonyolításra, de a rendezvényen a megjelenők szabálysértéseket (felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértése) és bűncselekményeket (egyesülési joggal visszaélés vétsége, törvény vagy hatóság rendelkezése elleni izgatás vétsége) követhetnek el. A rendezvényre Pest megye minden területéről jelentős számú ember részvétele várható, akik mozgása Pest megyén keresztül folyamatos lesz. Az esemény biztonságos lebonyolítása érdekében a rendezvényekkel érintett helyszínen és az oda vezető utakon indokolt a személy-és gépjárműforgalom fokozott ellenőrzése.

2) Az Országos Rendőrfőkapitány 26891/2009. számú intézkedési tervének 27196/2009. számú módosítása szerint olyan információk birtokába jutott a rendőrség, hogy 2009. augusztus 22-én a felosztatott Magyar Gárda Kulturális és Hagyományőrző Egyesület (a továbbiakban: Magyar Gárda) Szentendrén, egy szimpatizáns birtokában lévő, de a közterület irányából részben belátható magánterületen, a felosztatást indokoló bírósági határozat elemeit megvalósítva – egyenruhában, alakzatban, vezényszavak alkalmazásával stb. – kíván gyakorlatozni, valamint az újjászerveződés érdekében esküt tenni. A rendőrség feladata a

rendezvényvel kapcsolatban a jogerős bírósági ítélet rendelkezéseinek betartatása, valamint ezzel összefüggésben a közrend és a közbiztonság fenntartása. A rendőrséggel szemben fokozott elvárás, hogy a felosztatott Magyar Gárda betiltásával kapcsolatos bírósági határozatnak érvényt szerezzen, és a jogsértőkkel szemben határozottan fellépjen.

3) A biztosítás parancsnokának helyettese – a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének jóváhagyásával – biztosítási tervben foglalta össze a rendezvény biztosításával kapcsolatosan ellátandó feladatokat, amelyek a rendőri fellépés módját 2009. augusztus 22-én 7 órától 18 óráig részletesen meghatározták.

A terv utal az esemény kapcsán az elektronikus sajtóban megjelent hírekre, ezekkel összefüggésben a várható napirendre, illetve a résztvevők létszámára. A rendőri fellépést a résztvevőkkel szemben arra az esetre írja elő, ha azok megvalósítják a Szabs.r. 10/C. §-ában tilalmazott tevékenységet, így például amennyiben a Magyar Gárda tagjai egyenruhában gyakorlatozni kezdenek. Ezen esetekben a fellépés módját is meghatározza: első lépcsőben dokumentált felszólítást kell alkalmazni; amennyiben a szabálysértést folytatják, igazoltatásokat kell foganatosítani és feljelentéseket tenni; ha pedig a szabálysértést az érintettek ezt követően sem fejezik be, úgy az érintetteket az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján (mint a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytató személyeket) elő kell állítani.

A rendőrség tudomására jutott információk alapján a biztosítási terv részletesen meghatározza továbbá a rendőri szervek legfontosabb feladatait – a rendezvény és a környék közlekedése rendjének biztosítása, jogellenes cselekményt megvalósító személyekkel szembeni fellépés –, illetve a vezetés rendjét.

4) A rendőrség csatolta a Magyar Gárda nevével és szimbólumaival (oroszlános jelvény és pajzs) ellátott, 2009. augusztus 22-én 15 órára Szentendrére „eskütétel”-re hívó plakátot. Augusztus 20-án a magyargarda.hu honlapon közlemény jelent meg (<http://magyargarda.hu/node/4402>), miszerint „avatást” tart „a felosztatott Magyar Gárda Egyesület jogutódjának nem minősülő Új Magyar Gárda Mozgalom (Magyar Gárda)”. A közlemény jelzi: a rendőrség figyelmeztette az érintett terület tulajdonosát, hogy a rendezvényt fel fogja oszlatni. A közlemény szerint a „Magyar Gárda a szükséges jogi és biztonsági lépéseket megteszi: a Nemzeti Jogvédő Szolgálat ügyvédei a helyszínen teljesítenek szolgálatot, továbbá a Magyar Gárda biztonsági szolgálata a jogellenes hatósági lépések elkövetését a rendelkezésre álló eszközökkel megakadályozza”.

Szintén a magyargarda.hu honlapon jelent meg 2009. augusztus 21-én a „Nemzeti Egyletek” közleménye (<http://magyargarda.hu/node/4405>), amely arra szólít fel, hogy „a rendőrség és a kormány antidemokratikus és jogsértő” fellépését megakadályozandó a „civiliek” vonjanak „élőláncot a gárdisták köré”.

5) A PMRFK Ellenőrző Szolgálatának vezetője 2009. szeptember 29-i levelében leírja, hogy a rendőrség a Magyar Gárda szentendrei rendezvényéről annak honlapjáról szerzett tudomást. A honlapon megtalálható felhívásban nem szerepelt a Jobbik rendezvénye, csak a felosztatott Magyar Gárdáé. A szolgálatvezető kiemeli, hogy a rendezvény helyszínül szolgált terület nem minősült magánlakásnak. Magánlakás ugyanis – a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 97. § (1) bekezdés c) pontja szerint – a lakás, az ahhoz tartozó, nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület. A rendezvény helyszíne ezzel szemben lakott területen kívül található, művelés alatt nem álló, füves terület volt. A terület az út felőli oldalon kerítéssel volt kijelölve, de az több helyen hiányos volt. A telek két oldalát más magánterülettől semmi sem választotta el, és nem is jelölte. Ehhez hasonlóan a telek végét sem jelölte semmi, annak hátsó részét egy erdő határolta.

A rendőrök igazoltatásokat és szabálysértési feljelentéseket foganatosítottak a rendezvény helyszínén azokkal szemben, akik a felosztatott Magyar Gárda egyenruháját viselték, és a rendőröket akadályozták a területre való bejutásban, illetve akik a területen belül az alakzatban álltak, és az említett egyenruhát viselték. Az intézkedés jogalapjául az elrendelt fokozott ellenőrzés, illetve a rendőr intézkedési kötelezettségére, az igazoltatásra, illetve a ruházat, csomag, jármű átvizsgálására vonatkozó szabályok adták. Az igazoltatások több szempontból kerültek végrehajtásra. A közterületek ellenőrzése során a közbiztonságra veszélyes tárgyak, a közlekedési szabályok betartása volt az elsődleges szempont, míg a rendezvény helyszínén a rendőrök bejutását megakadályozó személyeket igazoltatták, illetve felszólították, hogy ne akadályozzák a rendőri intézkedést. Tekintettel arra, hogy ennek a felszólításnak az érintettek eleget tettek, velük szemben a rendőrök nem éltek szabálysértési feljelentéssel. A rendezvényt kapcsolatosan büntetőeljárás indult, így az ott megjelenő személyek esetleges tanúkenti kihallgatása céljából is indokolt volt az adatrögzítés.

A biztosítás parancsnoka 8 óra 42 perckor szóban tájékoztatta a rendezvény szervezőjét, amennyiben egyenruhában és alakzatban történik bármilyen cselekmény a rendezvényen, a rendőrök intézkedni fognak. 9 óra 40 perckor ismételten tájékoztatták erről a szervezőt, akit mindkét esetben egyben fel is szólították arra, hogy a jogsértő cselekményeket hagyassa abba. Ezekről a tájékoztatásokról video dokumentáció készült. A rendőri erők a helyszínre történt behatolás előtt háromszor felszólították a rendezvény résztvevőit, hogy szabálysértést, illetve bűncselekményt követnek el, ami miatt rendőri intézkedés kerül foganatosítására.

A szolgálatvezető levelében tájékoztatást nyújt továbbá arról, hogy az Országos Rendőr-főkapitányság Rendészeti Főigazgatója (a továbbiakban: Rendészeti Főigazgató) 2009. augusztus 19-én átiratot küldött valamennyi rendőr-főkapitányság felé, amelyben állást foglalt arról, hogy milyen esetben valósul meg a felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértési tényállása. Ebben öt pontot határozott meg, melyek közül mind teljesült a szentendrei rendezvényen. Ezen kívül, az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében a PMRFK bünyügyi igazgatója felvette a kapcsolatot a Pest Megyei Ügyészséggel előzetes egyeztetés

céljából, amely során azt a tájékoztatást kapták, hogy a szabálysértés megvalósul magánterületen is. Mindezek mellett a területre a Magyar Gárda plakátja szerint bárki bemehetett, aki szimpatizál a szervezettel.

A helikopter igénybevételére azért került sor, mert kiterjedt volt a rendezvény helyszíne, így a vezetés és a rendőri erők szervezése miatt átlátást kellett biztosítani a helyszíni parancsnok és az ORFK Törzs részére. Ez utóbbi utasítására történt meg a helikopter igénybevétele. Tekintettel arra, hogy az több száz méter magasságban repült, a rendezvényt nem zavarhatta. A helikopter repülése 8 óra 45 perc perctől 10 óra 4 percre, majd 12 óra 28 perctől 13 óráig, végül 14 óra 20 perctől 16 óra 37 percre tartott. Ez alatt az idő alatt nem végig a terület felett járőrözött, hanem ellenőrizte a Szentendrét, illetve a rendezvény helyszínére vezető utakat is. A 15 órakor kezdődött rendezvény helyszínére érkezett egy személy, és közölte, hogy zavarja a helikopter a rendezvényen részt vevőket. Ekkor a helikopter magasabbra emelkedett és onnan folytatta az ellenőrzést.

A panaszossal kapcsolatban a levél közölte, hogy vele szemben szabálysértési feljelentéssel éltek.

6) A Rendészeti Főigazgató 2009. augusztus 19-i, a Budapesti Rendőr-főkapitányság, illetve a PMRFK vezetőjének címzett levele a bíróság által felosztatott társadalmi szervezet nevében bejelentett rendezvények elbírálásával, továbbá az ilyen szervezetekkel összefüggésben megtartott bejelentett, vagy be nem jelentett közterületi rendezvényekkel összefüggő egységes rendőrségi jogalkalmazói gyakorlat kialakításának elősegítése érdekében íródott.

A rendezvények bejelentésével kapcsolatban a levél kiemeli, hogy az olyan bejelentések esetében, amelyek egyértelműen kapcsolódnak a Magyar Gárdához, indokolt vizsgálni az egyesülési joggal visszaélés vétsége megvalósulásának megállapíthatóságát, de önmagában egy rendezvény bejelentése nem feltétlenül elégséges a bűncselekmény megalapozott gyanújának megállapításához. Azonban az egyeztető tárgyaláson történő megjelenés, ott a felosztatott Magyar Gárda nevében való eljárás, illetve annak képviselőjeként való fellépés – különös tekintettel a rendezvénnyel kapcsolatos rendfenntartási és biztonsági kötelezettségek elvállalására – a felosztatott társadalmi szervezet vezetésének minősül. A bejelentés tudomásul vétele nem tagadó megamiatt, mert a bíróság feloszlatta a Magyar Gárdát, és önmagában az ilyen bejelentés megtétele nem valósítja meg a gyülekezési joggal való visszaélés vétségét. A rendőrség akkor tilthatja meg a rendezvény megtartását, ha a gyülekezési jogról szóló 1988. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 8. § (1) bekezdésében meghatározott tiltó okok – a népképviselői szervek, bíróságok zavartalan működésnek súlyos veszélyeztetése, a közlekedés más útvonalon való biztosításának lehetetlen volta – valamelyike fennáll. Nem szolgálhat a rendezvény megtiltásának indokul a Gytv. 2. § (3) bekezdésében írt alapelvek – bűncselekmény megvalósítása, vagy megvalósítására való felhívás, illetve mások jogai és szabadsága sérelme – megsértése sem, ezzel kapcsolatban a levél utal a kialakult bírósági gyakorlatra.

Amennyiben a rendezvényt a rendőrségi tiltás ellenére is megtartják, a Gytv. 14. § (1) bekezdése alapján kötelezettség áll fenn e rendezvény felosztatására. Ugyanakkor a megtiltott rendezvény bejelentésben megjelölt helyszínének a résztvevők által történő megközelítése – ha ez nem valósítja meg a felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében történő részvétel szabálysértését, illetve az egyesülési joggal való visszaélés vétségét, valamint más bűncselekményt vagy szabálysértést – még nem feltétlenül ad alapot a rendőri intézkedésre. Ugyanez a helyzet akkor, ha a bejelentésben megjelölt helyszínre igyekvők úgy döntenek, hogy a demonstrációt más helyen tartják meg. Ebben az esetben a rendezvény nem esik a tiltó határozat hatálya alá, és azt mint spontán, illetve mint be nem jelentett demonstrációt kell kezelni, ami pusztán önmagáért nem osztható fel.

Amennyiben a rendezvény felosztatásra kerül, akkor ezt megelőzően fel kell szólítani a rendezvény szervezőit, rendezőit és résztvevőit, a jogellenes magatartás befejezésére, ennek elmaradása esetén kilátásba kell helyezni a rendezvény felosztatását. Az osztatás során irányadóak a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvényben (a továbbiakban: Rtv.) meghatározott előírások, így különösen a szükségesség és az arányosság követelménye.

Kiemelt figyelmet kell fordítani továbbá a jogszabálysértések, illetve a rendőri intézkedések dokumentálására. Amennyiben előzetes információ áll rendelkezésre egy rendezvény tiltás ellenére történő megtartásáról, a bűnügyi és szabálysértési előadói állomány megerősítéséről, illetve az előállításokhoz szükséges tárgyi feltételek biztosításáról is gondoskodni kell.

A Magyar Gárdát felosztató jogerős bírósági ítélettel kapcsolatban a levél kiemeli: az ítélet mindenekelőtt a Magyar Gárdára jellemző félelemkeltő erődemonstrációkat, a közvélemény által vonulásként, illetve masírozásként azonosított fellépéseket, a gárdaavatásnak nevezett rendezvényeket tilalmazza. Az ítélet a Magyar Gárdára jellemző öt külsőséget azonosít:

- a) egyenruházat: fekete sapka, fekete mellény, fehér ing, fekete nadrág, fekete bakancs és árpád(házi) sávós nyakkravaló (sál);
- b) katonai jellegű alakzat;
- c) vezényszavak;
- d) speciális köszöntés;
- e) a rendezvényeken elhangzó szónoklatok.

A félelemkeltő erődemonstrációnak és az öt sajátosságnak általában egyszerre kell megvalósulnia ahhoz, hogy a felosztatott társadalmi szervezetbe való részvétel szabálysértési tényállása megállapítható legyen. Elképzelhető ugyanakkor olyan helyzet is, amikor ezen sajátosságok valamelyike hiányzik, mégis megállapítható a szabálysértés elkövetése pl. formaruházat nélküli erődemonstráció alakzatban, vezényszavakra. A gárdisták demonstratív avatása, az eskütétel, az azt megelőző köszöntő beszéd, valamint az elhangzó egyéb beszédek összhatásukban szintén olyan félelemkeltő erődemonstrációt valósítanak meg, amelyet a bírósági döntés jogellenesnek nyilvánított.

Vizsgálható lehet az is, hogy a rendezvényre tartó gárdisták nem szervezett vonulása félelemkeltő erődemonstrációt valósít-e meg, ebben az esetben ugyanis szintén megállapítható a fenti szabálysértés elkövetése.

A rendezvény nézői, illetve résztvevői ugyanakkor akkor sem valósítják meg a felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértési tényállását, ha szimpatizálnak az elkövetőkkel.

Amennyiben a rendezvényen a Magyar Gárdára felesküdő személyek csoportosulásának van olyan vezetője, aki tényleges vezetői tevékenységet fejt ki, akkor ez a személy megvalósíthatja az egyesülési joggal való visszaélés vétségét.

A Magyar Gárdát felosztató ítélet ellen történő, nagy nyilvánosság előtt végrehajtott engedetlenségre való uszítás megvalósíthatja a törvény, vagy hatósági rendelkezés elleni izgatás vétségét, amennyiben az alkalmas a köznyugalom megzavarására, önmagában azonban az ítélettel összefüggő nemtetszés kinyilvánítása akkor sem bűncselekmény, ha annak módja kifejezetten sértő, lealacsonyító.

7) A biztosítási parancsnokhelyettes 2009. augusztus 27-i összefoglaló jelentése szerint a rendőrség birtokába jutottak olyan információk, melyek szerint a betiltott Magyar Gárda 2009. augusztus 22-én avatást kíván tartani, melyre a gyakorlást Szentendrén, a Sztaravodai úton lévő magánterületen kívánták megtartani. A rendőrség felvette a kapcsolatot a telek tulajdonosával, akivel közölték, hogy a Magyar Gárdát a bíróság feloszlatta, és ha a rendezvényen részt vevők cselekménye bűncselekményt, vagy szabálysértést valósít meg, a rendőrség intézkedni fog. A telek tulajdonosa ezt tudomásul vette, de közölte, hogy a teleken tudomása szerint bográcsolás lesz.

2009. augusztus 20-án több internetes honlapon is megjelent, hogy az avatást a fent említett helyszínen kívánják megtartani. Az internetes honlapokon megjelent információk szerint a Szentendrei Rendőrkapitányság büntetőeljárást indított ismeretlen tettes ellen egyesülési joggal való visszaélés vétség megalapozott gyanúja miatt.

2009. augusztus 21-én kiadásra került a fokozott ellenőrzést elrendelő egyedi utasítás Pest megye teljes területére.

2009. augusztus 22-én 8 óra 9 perckor a telepített kamerákon keresztül látható volt, hogy a területen lévő kb. 300-400 gárdaegyenruhában lévő résztvevő alakzatba rendeződik és mintha gyakorlást kezdett volna. Az eseményt a rendőrség a kamerarendszeren keresztül rögzítette, de intézkedést még nem kezdtek, mert nem hangzott el felszólítás. Ezt követően a biztosítás parancsnoka elindult, hogy tájékoztassa a helyszínen levőket, hogy cselekményükkel szabálysértést követnek el, de a helyszínre nem tudott bemenni, viszont a kapunál lévőkkel közölte, hogy a

rendezvény szervezőjével szeretne beszélni. A szervező a tájékoztatást követően közölte, hogy tartózkodni fognak bűncselekmény és szabálysértés elkövetésétől.

A rendezvényen résztvevők az érkező buszokkal a magánterületet teljesen körbevették úgy, hogy a buszok között csak egy ember fért el, és ezzel megakadályozták a képi rögzítést. A helyszínt ezt követően csak a telek hátsó részénél lévő erdősáv mentén lehetett megközelíteni.

9 óra 25 perckor látható volt, hogy a külső területekről több, gárdaegyenruhát viselő személyekből álló alakzat indult a belső terület felé. Ekkor a tömeg létszáma 600-800 fő lehetett. 9 óra 40 perckor szintén alakzatok indultak meg, ezért a helyszínen a felszólító járműből három alkalommal felszólították a rendezvényen alakzatban résztvevőket, hogy szabálysértést követnek el, és rendőri intézkedés fog következni. Ekkor a területről kijött a szervező, aki közölte, hogy nem a felosztatott Magyar Gárda folytat tevékenységet a helyszínen és megkérdezte, hogy a rendőrség miből gondolja, hogy az Új Magyar Gárda azonos a felosztatottal. A biztosítási parancsnokhelyettes közölte vele, hogy az öltözet, a jelkép, a köszöntés és az alakzatok megegyeznek a felosztatott Magyar Gárdáéval. A szervező ezt kétségbe vonta, és közölte, hogy magánterületen a rendőrség nem jogosult intézkedni, de erre válaszul a biztosítási parancsnokhelyettes tájékoztatta, hogy erre az Rtv. értelmében szabálysértés esetén engedély nélkül is lehetőség van. Az esetről mind a rendőrség, mind pedig egyes Magyar Gárda tagok felvételt készítettek. Ezt követően a biztosítási parancsnokhelyettes felkérte a szervezőt, hogy szólítsa fel a rendezvény helyszínén tartózkodókat a szabálysértés abbahagyására. Ezután a rendőrök megkezdtek a területre való behatolást, amit a buszok közötti szűk területen a gárdisták akadályoztak. Amikor azonban a rendőrök felszólították őket, hogy ha akadályozzák a rendőri intézkedést, úgy szabálysértést követnek el, ezzel a magatartásukkal felhagytak. Ekkor újabb Magyar Gárda egyenruhát viselő személy lépett a helyükre és ez a sor nehezítette a bejutást. A rendőrök előtt álló személyek egyértelmű célja a rendőrök lelassítása volt, de az intézkedésnek nem álltak ellen. Több rendőri egység érkezett a területre, akik megkezdtek az igazoltatásokat és a szabálysértési feljelentéseket. 11 órára a helyzet normalizálódott, a rendezvény 12 órakor véget ért, ezt követően a Jobbik Magyarországért Mozgalom rendezvénye kezdődött, ahol a gárdisták sapka és mellény nélkül, nem alakzatban vettek részt. 16 óra 24 perckor a rendezvény véget ért, a terület 17 óra 20 percre kiürült.

8) A rendőrség megküldte a rendezvényt érintő rendőri fellépésről készült eseménynaplót, amely az alábbi, a panasz elbírálása szempontjából lényeges körülményeket tartalmazza.

A rendezvény helyszínének közelében szolgálatot teljesítő rendőri erők 9 óra 24 perckor észlelték, hogy a terület szélén 100-120 fő egyenruhát viselő személy alakzatba állt. Ezt követően az alakzat többször egymás után felbomlott, majd ismét kivehetővé vált. Ezidőtájt érkeztek információk arra vonatkozóan, hogy a körbezárt területen belül tartózkodók cserepeket törnek össze, illetve törmelékeket gyűjtenek, amelyek miatt a rendőrség várható ellenállástól tartott.

9 óra 54 perckor az arra vonatkozó utasítás alapján egy század bevonult a területre, a napló szerint megkezdődtek az igazoltatások, dokumentálások és előállítások. A jelentés rögzíti, hogy 10 óra 46 perckor a résztvevők arról tájékoztatták a rendőrséget, hogy a rendezvényt befejezik, az egyenruhát leveszik, és maradnak a helyszínen, ahol családi sportnapot fognak tartani. Ezt követően a rendőrség a területről levonult, az igazoltató lapokat összegyűjtötték.

15 órakor a helyszínen kifogásolták, hogy a rendőrségi helikopter nagyon zajos, ezért a helikopter ettől kezdve távolabbról rögzítette az eseményeket.

Az egyik résztvevő kifogásolta, hogy a rendőrségi autók és lezárások miatt forgalmi dugó alakult ki a helyszínre vezető utcában. Őt tájékoztatták az utca egyirányúsításáról, és közölték vele, hogy a rendőrségi autók ugyanúgy az útpadkán parkolnak, mind a résztvevők járművei.

8) A rendőrség csatolta azt az iratmintát, amely alapján a rendezvényen részt vevő személyekkel szemben szabálysértési feljelentést tettek. Az irat szerint Szentendre külterületén fekvő magánterületen a rendőrök azt észlelték, hogy több száz fős tömeg gyűlt össze a Magyar Gárda rendezvényére annak ellenére, hogy az említett szervezetet a Fővárosi Ítéltábla jogerősen feloszlatta. A feljelentés szerint a „tömeg tagjai a jogerősen feloszlattott Magyar Gárda egyenruháját viselték, ők katonai alakzatban álltak”.

A rendőrség a tömeget hangosbemondón keresztül felszólította „a cselekmény abbahagyására”, a szervezőként azonosított személy részére külön tájékoztatást adtak a lehetséges jogkövetkezményekről. Az egyenruha viselése és a katonai alakzatba rendeződés a rendőri álláspont szerint megvalósította a feloszlattott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértési tényállását („bíróság által társadalmi szervezet feloszlattásáról hozott döntésében jogellenesnek nyilvánított tevékenységet végez” Szabs.r. 10/C. §).

A feljelentés kifejti, hogy a Fővárosi Ítéltábla hivatkozott ítélete „a Magyar Gárda Mozgalom tevékenységét többek között a félelemkeltésre alkalmas katonai jellegű egyenruhában folytatott demonstrációk miatt nyilvánította jogellenesnek, így a nevezett által folytatott tevékenység a Fővárosi Ítéltábla ítéletében jogellenesnek nyilvánított tevékenységnek minősíthető”.

9) A Testület megtekintette a rendőrség által rendelkezésére bocsátott, a panaszolt eseményen készült videofelvételeket, melyek alapján a fentiekén túl a következők állapíthatók meg.

Háromnegyed kilenckor védőöltözetet viselő rendőrök és egy civil ruhás, „Rendőrség” feliratú láthatósági mellényt viselő rendőr érkezett a telek határára, ahol közölték a gárdista egyenruhát viselőkkel, hogy a szervezővel szeretnének beszélni. A gárdisták

megkérték a rendőröket, hogy a magánterületet hagyják el, megmutatták a telekhatárt, a felszólításnak a rendőrök eleget is tettek.

Néhány perccel később, 8 óra 51 perckor a rendezvény szervezőjeként fellépő személlyel a rendőr közölte, hogy a résztvevők Btk. 212/A. §-ába és a Szabs. rendelet 10/C. §-ába ütköző cselekményt végeznek, és annak abbahagyására szólított fel. A szervező kijelentette, hogy családi nap van, és nem érti, hogy mire gondol a rendőr, törvénysértést nem követnek el, és nem fognak elkövetni, de majd konzultálnak, a helyszínre fognak érkezni a Nemzeti Jogvédő Szolgálat munkatársai.

A rendőr közölte, hogy az ő feladata az, hogy a „vezetőnek” (a rendezvény szervezőjének) átadja ezt a tájékoztatást, majd – kérdésre – újra elmondta a hivatkozott jogszabályhelyek számát.

A helikopterről készült felvételeken már 9 óra 21 perckor látható, amint a területen számos jármű áll, a buszok a terület szélén, egymás után, félkörben, a körbezárt terület egy részén pedig személygépkocsik parkolnak. Látható, amint pár perc múlva alakzatba rendeződve egyenruhás csoportok vonulnak a helyszínre.

9 óra 39 perckor a következő tájékoztatás hangzik el hangosbemondón keresztül: „Hölgyeim és Uraim! A biztosítás parancsnoka nevében közlöm a... út mellett gyakorlatozó személyekkel, hogy Önök egy felosztatott társadalmi szervezetének tevékenységében vesznek részt, jogsértést követnek el. Cselekményükkel Önök elkövetik a 218/1999. évi kormányrendelet 10/C. §-ába ütköző, felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértését, amely miatt a rendőrség köteles intézkedni. A törvény nevében felszólítom Önöket, hogy jogsértő magatartásukat fejezzék be. Felhívom a rendezvény szervezőjének figyelmét, hogy cselekményével elköveti a Büntető Törvénykönyv 212/A. §-ába ütköző egyesülési joggal való visszaélés vétségét. A rendőrség dokumentálja a jogsértő magatartást.” A felhívást egy perccel később megismételték.

A második – ugyancsak dokumentált – felszólítást követően a rendező azzal a szándékkal fordult a rendőrséghez, hogy tárgyalni kíván. A megérkező parancsnokkal közölte a rendező, hogy a felosztatott szervezetet senki nem kívánja újjászervezni, annak tíz tagja nincs is jelen, a bíróság ítéletét tudomásul vették, az Új Magyar Gárda van jelen, amely egy új szervezet, és amely nincs bejegyezve, mozgalomként működik, mint a polgári körök vagy a Szent László Asztaltársaság. A rendező megkérdezte továbbá, hogy pontosan mi alapján ítélik a rendőrök jogsértőnek a tevékenységüket, mi alapján kívánnak oszlatni, hiszen itt magánszemélyek vannak jelen.

A rendőr közölte, hogy az alakzatban állás, az egyenruha, a vezényszavak összességében megvalósítják a hivatkozott szabálysértést, azonban oszlatásra nem fog sor kerülni, csak egyéni intézkedésekre, szabálysértés elkövetésére hivatkozással.

A szervező újra kérte, hogy higgyék el neki, mint a felosztatott egyesület vezetőjének, hogy nem az a szervezet van jelen, és ha akarják, hangosbemondón ők közlik is a jelenlévőkkel, hogy aki a felosztatott egyesületet kívánja a rendezvény helyszínén újjászervezni, az távozzon. Állítása szerint ilyen cselekményről szó sincs. Közben egy jelenlévő átadta a rendező részére az ítéletet, és közölte azt is, hogy az eskütételt, az egyenruha viselését, alakzatban történő mozgást nem tiltja az ítélet, és kéri szó szerint a kormányrendelet (a továbbiakban: Szabs. rendelet) hivatkozott szakaszának szövegét. A rendező kérte a rendőröket, hogy jelöljék meg, mi az, ami konkrétan tiltja azt, hogy gyülekezzenek. Továbbá írásban kérte a szabálysértés és a belépés, igazoltatás jogalapját képező indokolást.

Az egyik jelenlévő résztvevő kijelentette, hogy szabálysértés gyanúja alapján nem lehet, csak megvalósult szabálysértés alapján lehetne belépni a magánterületre, továbbá közölte, hogy a bíróság nem jogalkotó.

Kérdésre a rendőrök elmondták a Szabs. rendelet 10/C. §-ának szövegét, majd át is adták azt. Mivel a gárdista egyenruhát viselők továbbra is vitatták a rendőri jogértelmezést, közölték, hogy a bíróság ítélete és a szabálysértési tényállás alapján az alakzatban, egyenruhában mozgást jogellenesnek ítélik. 9 óra 53 perckor újra elhangzott a hangosbemondón keresztüli felszólítás, majd 9 óra 54 perckor a rendőrök megindultak a telek felé.

A két busz közötti területre érve gárdista egyenruhás, részben sisakos, gázmaszkos személyek tartóztatták fel őket, és vitatták, hogy a tulajdonos hívása nélkül joguk lenne a területre lépni. A rendező újra a helyszínre érkezett, és kérte, hogy a parancsnokkal tárgyalhasson. A felek egyeztettek, az egyik rendőr közölte, hogy amennyiben nem ért egyet a jogértelmezéssel, a Testülethez fordulhat panaszával, az ellenállás értelmetlen, tegyék szabaddá a bejáratot.

A rendező továbbra is vitatta a rendőrségi jogértelmezést, mivel állítása szerint a helyszínen a Szentendrei Konzervatív Kör és a Jobbik Magyarországért Mozgalom rendezvénye zajlik, és ő csak résztvevő, mindenki magánszemélyként van jelen, ő a felosztatott társadalmi szervezet nevében nem tud nyilatkozni, mert az már nem létezik, nem ő rendelkezik a területtel, így nem tud arról nyilatkozni, hogy szabaddá teszik-e a területet. Ezt követően a rendező elhagyta a helyszínt, és a rendőrök egyénenként folytatták a tájékoztatást – amely immár kiterjedt a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés szabálysértésére is – és a felhívást.

10 óra 4 perckor látható, amint egy csoport rendőr a buszok mögül kerülve érkezik a rendezvény helyszínére.

A jelenlévők többféleképpen próbálták akadályozni a rendőrök belépését: az autók elhelyezésén túl – miután a rendőrök a buszokat megkerülve a területre léptek – civil ruhás élőlánccal, amelyet a felvételen láthatóan egy rendőr 10 óra 7 perckor egy

helyen testi kényszerrel szakít át. Ezt követően megkezdődtek az igazoltatások, amely során a résztvevők továbbra is kifejezték egyet nem értésüket.

10 órakor a telken több oszlopban álltak az alakzatok, negyed 11-kor az igazoltatást végző rendőrökkel szemben gárdista egyenruhás sorfal állt fel. Látható az is, hogy a buszok közötti szűkebb helyeken a résztvevők csoportosultak, és kívülről, az út felől védőöltözetben rendőrök érkeztek, egy csoportjuk a telek oldalánál, a buszok mögött kerülve közelítette meg a rendezvényt, és 10 óra 45 perckor még zajlottak az igazoltatások, amelyek keretében – a felvételeken látható – ruházatátvizsgálásokra is sor került. Az egyedi intézkedések kapcsán hallható, hogy a panaszjogra vonatkozó kérdés, kioktatás elhangzik, illetve a szabálysértés továbbfolytatásának következményeként előállítást helyeznek kilátásába, továbbá hogy megkérdezik az igazoltatott személyt, hogy a szabálysértés elkövetését elismeri-e.

Rendőrségi járműből készített felvételen látható, amint 10 óra 40 perctől jórészt gárdista egyenruhás (hosszú fekete nadrág, jellegzetes mellény, fehér ing, sapka jelvénnel, esetenként árpádsávós kendő, gázálarc stb.) személyekből álló csoportok vannak a helyszínen, amelyet buszok, személyautók vesznek körül. A csoportok 10 óra 45 perctől kezdenek alakzatba rendeződni, hallhatóak vezényszavak, köszöntések, majd a résztvevők a járművekhez vonulnak. Az alakzatot elhagyva leveszik a sapkát és a mellényt.

10 óra 51 perckor látható, amint egy védőöltözetet viselő rendőr beszél egy gárdista egyenruhát viselő személlyel a telken kívül, az út mellett. Ezt követően a telken kívülről csak az úton vonuló rendőröket, illetve az autóbuszok között hagyott szűk területen gyülekező, fehér ingben várakozó személyeket látni.

11 óra 39 perckor újra látható, amint a telken teljes egyenruhában, alakzatban csoportok vonulnak.

Később az látszik, hogy 15 óra után beszédek hangzanak el a részben gárdista egyenruhát viselő tömeg előtt.

16 óra 30 perc körül látható, hogy a rendezvényre érkezett tömeg fokozatosan elhagyja a helyszínt.

10) A Fővárosi Ítéltábla (a továbbiakban: Ítéltábla) 5.Pf.20.738/2009/7. számú, 2009. július 2-án kihirdetett másodfokú, jogerős ítéletével a Magyar Gárdát feloszlató elsőfokú ítéletét helybenhagyta, egyben kiterjesztve azt a Magyar Gárdával szimbiózisban működő Mozgalomra. Az ítélet indokolása szerint a Magyar Gárda tevékenységével a közrendet és a köznyugalmat, azon belül pedig minden érintettnek, így a rendezvények helyszínén tartózkodó természetes személyeknek a szabadsághoz és biztonságához való jogát sértette.

A Magyar Gárda rendezvényein elhangzott szónoklatok tartalma, az egyenruha használata, az alakzatban vonulás, a vezényszavak, a speciális köszöntések elhangzása ugyan önmagukban a véleménynyilvánítási és egyesülési jog gyakorlásába való beavatkozást ugyan nem feltétlenül indokolta, azonban mindezek összhatásukban a fent említett jogok sérelméhez vezettek. Szintén jogellenes tevékenységnek nyilvánítja az Ítéltábla a Magyar Gárda azon megnyilvánulásait, melyek szerint, ha a rendőrség nem tudja megvédeni a civil lakosságot, majd ők megvédik azt. Ennek kapcsán kiemeli, hogy jogállamban nem lehet megtörni az erőszak alkalmazásának állami monopóliumát.

Fontos körülményként jelenik meg az ítéletben az ún. foglyul ejtett közönség jelenléte is a rendezvények helyszínein. Az Ítéltábla e tekintetben hivatkozik az Alkotmánybíróság 95/2008. (VII. 3.) számú határozatára, mely szerint foglyul ejtett közönségről akkor beszélhetünk, ha valaki oly módon nyilvánítja ki szélsőséges meggyőződését, hogy a sértett csoporthoz tartozó személy kénytelen azt megfélemlítve végighallgatni, és nincs módja kitérni a közlés elől. Az ebbe a helyzetbe került természetes személy nem tudja gyakorolni azon jogát, hogy szabadon eldöntheti, meg kívánja-e hallgatni a neki nem tetsző véleményt, átélve annak közvetlen hatását, vagy egyet nem értését is kifejezve távozzon. A természetes személy e választási joga védelmet élvez. Egy demokratikus társadalomban valamely közérdekű kérdés megvitatását kezdeményező csoport másoktól nem kényszerítheti ki, hogy a vitában részt vegyenek és a részvétel konkrét formáját, módját sem írhatja elő. A Magyar Gárda tevékenysége ezeken a helyszíneken valójában nem a konfliktusok megoldásának irányába hatott, hanem azokat gerjesztette.

Mindezek alapján a Magyar Gárda felosztatását és ezáltal a véleménynyilvánítási és egyesülési szabadság korlátozását más alapjogok, így a szabadsághoz és biztonsághoz való jog védelme, illetve a demokratikus jogállam, mint alkotmányos elv érvényesülésének biztosítása indokolta.

Az ítélet ezeken túl pontosítja az elsőfokú ítélet félreérthető rendelkezését, és leszögezi, hogy a felosztatásról hozott döntés a Magyar Gárdát alkotó természetes személyek jövőbeni egyesülési és gyülekezési jogára – mint anyagi jogi jogosultságra – kihatással nincs, a tilalom tehát csakis a Magyar Gárda keretében gyakorolt jog vonatkozásában érvényesül.

III.

A kifogásolt rendőri intézkedések érintették a panaszos személyi szabadságához, tisztességes eljáráshoz, személyes adatok védelméhez, emberi méltósághoz, véleménynyilvánításhoz és békés gyülekezéshez fűződő alapvető jogát, továbbá a hátrányos megkülönböztetés tilalmát.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelésére – amelynek keretében a további intézkedések zajlottak – jogszerűen került-e sor.

A fokozott ellenőrzésről szóló Rtv. 30. § (1)–(3) bekezdései szerint: „(1) A Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja. (2) A Rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat. (3) A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.” A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 39. § (1) bekezdése szerint: „A fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott-tartózkodókat igazoltatják.”

A fokozott ellenőrzés elrendeléséről a Testület már több korábbi állásfoglalásában – így pl. a 199/2009. (VII. 1.) számú, vagy a 200/2009. (VII. 1.) számú állásfoglalásaiban – kimondta, hogy az egyfajta „mögöttes felhatalmazást” jelent, amely azonban nem korlátlan. Vizsgálható egyfelől az, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelése indokolt volt-e, másfelől az is, hogy a fokozott ellenőrzés keretében foganatosított konkrét intézkedés nem volt-e egyértelműen indokolatlan a fokozott ellenőrzés céljainak fényében. Annak megítélése kapcsán, hogy a rendőrség a fokozott ellenőrzés elrendelésének lehetőségével az említett napon indokoltan élt-e, a Testület jelentőséget tulajdonított annak a ténynek, hogy a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítélete szerint a Magyar Gárda feloszlattott társadalmi szervezetnek minősül, melynek működése immár több oldalról is kriminalizált: egyesülési joggal visszaélés vétségét, törvény vagy hatóság rendelkezése elleni izgatás vétségét, vagy feloszlattott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértését követi el az, aki e szervezet tevékenységében részt vállal.

Ebből kiindulva, továbbá figyelemmel a II. rész 4) pontjában hivatkozott közleményre (<http://magyargarda.hu/node/4402>), mely szerint a Magyar Gárda biztonsági szolgálata a jogellenes hatósági lépések elkövetését a rendelkezésre álló eszközökkel megakadályozza, a Testület a rendezvény helyszínéhez közeli területekre nézve indokoltnak találja a fokozott ellenőrzés elrendelését. A Testület ugyanakkor megjegyzi, hogy fokozott ellenőrzésnek a megye teljes területére történő elrendelése abban az esetben, amikor rendezvény csak Szentendre jól behatárolható területén kerül megtartásra, az arányosság követelményét nem veszi figyelembe; még akkor sem, ha a rendezvényre érkezők, és az onnan távozók biztonságának garantálása, illetve az általuk elkövethető jogsértések megakadályozása a rendezvény konkrét helyszínénél nagyobb terület ellenőrzés alatt tartását teheti szükségessé. Mivel a fokozott ellenőrzés elrendelése adott esetben a jogszabályi felhatalmazáson túli felhatalmazást

keletkeztethet, ezért a Testület a jövőre nézve is fenntartja a jogot arra, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelésének indokoltságát és megalapozottságát az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményének szempontjából, konkrét egyedi ügyekben vizsgálat tárgyává tegye.

2) A Testület ezt követően megvizsgálta, hogy mi indokolta a rendőrség magánterületen történő intézkedését.

A Szabs. rendelet 10/C. § (1) bekezdése szerint, aki a bíróság által társadalmi szervezet felosztatásáról hozott döntésében jogellenesnek nyilvánított tevékenységet végez, százezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szabálysértési eljárás lefolytatását a rendőrség hatáskörébe utalja.

A Testület a rá vonatkozó hatásköri szabályokból kifolyólag nem vizsgálhatja az elkövetett magatartás szabálysértési tényállásszerűségét, csupán arra térhet ki, hogy az a szabálysértés elkövetésének gyanúját megalapozta-e, ugyanis ez szolgált a rendőri intézkedés alapjául.

Tekintettel arra, hogy a hivatkozott szakasz kerettényállás, amit tartalommal a bíróság által társadalmi szervezet felosztatásáról hozott döntése tölt fel, a Testületnek elsőként azt kellett megvizsgálnia, hogy létezik-e felosztatásról hozott döntés, és ha igen, a rendezvény helyszínén tanúsított magatartások betudhatóak-e az abban jogellenesnek nyilvánított tevékenységnek. Ennek tükrében vizsgálni kellett, hogy az Új Magyar Gárdának nevezett szervezet és a felosztatott Magyar Gárda azonosnak tekinthető-e, illetve hogy a vizsgált helyszínen és időpontban történt-e olyan cselekmény, amit a bíróság ítéletében jogellenesnek nyilvánított.

a) A panaszos és társai álláspontja szerint az Új Magyar Gárda egy társadalmi mozgalom, nem egyesület, nem jogi személy, nem feleltethető meg a felosztatott Magyar Gárdának.

A panaszolt esetben a panaszos és társai a Magyar Gárda egyenruhájaként azonosítható öltözékben, katonai alakzatban jelentek meg a rendezvény helyszínén. A helikopterről készített és más videofelvételeken jól látható az is, ahogy a résztvevők e – külső szemlélő által egyértelműen a felosztatott Magyar Gárda egyenruhájaként azonosítható – öltözetben és alakzatban vonulnak és állnak a rendezvény helyszínén. Ugyanakkor a szabálysértés gyanújának fennállása szempontjából valójában az vizsgálendő, hogy az intézkedés alá vont személyek által tanúsított magatartás a felosztatásáról hozott döntésében jogellenesnek nyilvánított tevékenységnek mennyiben felelt meg.

A Testület ezen állásfoglalás II. rész 10) pontjában részletesen ismertette az Ítélet tábla ítéletét, és az abban jogellenesnek nyilvánított magatartásokat. Ezzel kapcsolatban a Testület szeretné kiemelni, hogy meglátása szerint a helyszín, illetve az ún. foglyul ejtett közönség jelenléte nem feltétlenül szükséges a szabálysértés gyanúja

fennállásának. Az ítélet megfogalmazása szerint ugyan mindkettő különös jelentőséggel bír, ugyanakkor olyan példát is hoz – így az Országos Cigány Önkormányzat vezetőjét távolmaradásra felszólító felhívás, vagy a volt főkapitány sárbogárdi beszéde –, amelynél nem volt jelen foglyul ejtett közönség, továbbá a közrend és a köznyugalom az indokolásban olyan, „a közösség szintjén értelmezhető értékek, amelybe beletartozik minden érintettnek (...) a biztonsághoz és szabadsághoz való joga”. A szabálysértési tényállással kapcsolatos jogalkalmazói gyakorlatot azonban a bíróságnak kell kialakítania.

A rendezvényen a panaszos és egyenruhát viselő társai a Magyar Gárda egyenruhájaként azonosítható öltözékben, katonai alakzatban vonultak, illetve álltak, továbbá vezényszavak is elhangzottak. A Testület álláspontja szerint ugyan a felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértési tényállása megállapíthatóságának még nincsen kialakult bírósági gyakorlata, azonban a rendezvényen történtek a tényállás megvalósulásának gyanúját mindenképpen megalapozzák.

E körben értékelendő, hogy az ítéletet még 2009 júliusában a Fővárosi Ítéltábla honlapján teljes terjedelmében közzétették, továbbá az érintettek – akik éltek panaszjogukkal – maguk hivatkoznak az ítéletre, annak pontos számát is megjelölve. Mi több, a panaszolt események időpontjáig a felosztatott egyesület törlése is megtörtént a Fővárosi Bíróságnál (a Polgári Kollégium Társadalmi szervezetek, alapítványok kezelőirodájának tájékoztatása szerint). Mindezek alapján a panaszolt napon a Testület álláspontja szerint már nem lehetett jogszerűen arra hivatkozni, hogy az ítélet tartalmát az érintettek nem ismerhették, vagy sértené a jogbiztonság elvét, ha a még nem ismert ítéleti rendelkezésen keresztül érvényesülő szabálysértési tényálláshoz kapcsolt szankciót alkalmaz a rendőrség.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának panaszos által hivatkozott – 33629/06. számú, Vajnai kontra Magyarország ügyben 2008. július 8-án kelt – ítéletével kapcsolatban a Testület utal arra, hogy az ítélet 53. pontjában a bíróság kifejezetten értékelte a kérelmezőnél azt a körülményt, hogy a véleménynyilvánítási jogát bejegyzett és törvényesen működő szervezet rendezvényén, annak képviselőjeként gyakorolta. Ezzel szemben a panaszolt rendezvényen a véleménynyilvánítást is érintő rendőri fellépésre a törvényes működést megszüntető jogerős bírósági ítélet meghozatala után, kifejezetten arra tekintettel került sor.

b) A panaszos kifogásolta továbbá azt is, hogy a rendőrség magánterületen intézkedett.

Az Rtv. 97. § c) pontja szerint magánlakás a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület.

A Testület a rendelkezésére álló felvételek alapján megállapította, hogy a rendezvény helyszínéül szolgáló terület nem minősül magánlakásnak, ugyanis a telekhez nem

tartozott lakás (üdülő, nyaraló, vagy lakás céljára szolgáló egyéb helyiség, létesítmény, tárgy). Egy telek csak a rajta álló lakással együtt minősülhet ugyanis magánlakásnak. Ennek hiányában a terület a közterületnek nem minősülő egyéb hely kategóriájába tartozik. Az itt fogantatosított intézkedésekre az Rtv. 40. §-a irányadó, mely szerint a rendőr a feladata ellátása során - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - beléphet a magánlakásnak nem minősülő egyéb helyre, és ott az intézmény rendjének lehetőség szerinti tiszteletben tartásával intézkedhet.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. Tekintettel arra, hogy a helyszínen szolgálatot teljesítő rendőrök szabálysértés elkövetését észlelték, fennállt az intézkedési kötelezettség, továbbá a rendezvénnyel kapcsolatban büntetőeljárás volt folyamatban a Btk. 212/A. §-ába ütköző egyesülési joggal való visszaélés vétség elkövetése miatt, ami szintén indokolta a rendezvény helyszínére történő belépést.

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Ez a szakasz rögzíti az arányosság követelményét, amit az intézkedő rendőrnek mindig figyelembe kell vennie. A Testület megállapítása szerint a rendezvény helyszínére való belépés, és ott intézkedések fogantatosítása arányos volt az elérni kívánt céllal, vagyis a szabálysértés továbbfolytatása megakadályozásával.

c) A panaszos kifogásolta, hogy a jogsértés abbahagyására irányuló felszólítást nem lehetett hallani a terület felett köröző helikopter keltette zaj miatt, továbbá hogy az esti híradóból értesült arról, hogy szabálysértési eljárás indul az igazoltatottakkal szemben.

Az Rtv. 20.§ (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

A Testület megtekintette az intézkedésekről készült videofelvételeket és arra az álláspontra jutott, hogy a rendőrség több szempontból is eleget tett a számára előírt tájékoztatási kötelezettségnek. Egyrészt tájékoztatták a terület tulajdonosát, illetve a rendezvény szervezőjeként jelentkező személyt többször is arról, hogy egyenruha és alakzatban történő vonulás esetén a rendőrség intézkedni fog a felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében történő részvétel szabálysértés elkövetése miatt. A szervezőt tájékoztatták ezen felül az egyesülési joggal való visszaélés vétségének lehetséges elkövetéséről is. A rendőrségi videofelvételeken, továbbá a közismert videomegosztó honlapon elérhető felvételen is tisztán hallható a felszólítás (<http://www.youtube.com/watch?v=3D0ReFHM84k&feature=related>), amely többször

is elhangzott, illetve az egyedi intézkedéseknél is hangzottak el tájékoztatások. Tekintettel arra, hogy a felvételeken az intézkedés alá vontak nevei adatvédelmi okokból nem kerültek bemondásra, a Testület nem tudta megállapítani a panaszos kilétét, ugyanakkor a fentiek alapján elfogadta a rendőrség állítását a tájékoztatással kapcsolatban.

d) A panaszos sérelmezte a vele szemben fogantatosított igazoltatást, motozást és kifogásolta, hogy a jelenlévők közül csak 176 fő ellen indult eljárás, holott a rendezvényen ennél sokkal többen is részt vettek.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése rögzíti az igazoltatás szabályait, melyek szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület álláspontja szerint arra való tekintettel, hogy fennállt a felosztatott társadalmi szerv tevékenységében való részvétel szabálysértés elkövetésének gyanúja, az igazoltatásokat megfelelő jogalap birtokában fogantatosította a rendőrség.

Az igazoltatások során a 29. § (3) bekezdése szerint rögzíteni kell - ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják - az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.

Tekintettel arra, hogy valószínűsíthető volt a fentiek alapján az igazoltatottakkal szemben szabálysértési feljelentés megtételét, az adatok rögzítése jogszerűen történt.

A panaszos által sérelmezett motozással kapcsolatban a Testület megjegyzi, hogy az Rtv. 29. § (6) bekezdése szerint a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi. Tehát a panaszolt motozás nem más mint az Rtv. 29. § (6) bekezdése szerinti ruházatátvizsgálás, amire a fent említett szabálysértés elkövetésének gyanúja jogszerű indokot szolgáltatott.

Mindezeket túl szükségesnek tartja a Testület azt is megjegyezni, hogy fokozott ellenőrzés volt érvényben az adott időpontban. Az Rtv. 30. § (3) bekezdése értelmében a rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

E szakasz rendelkezéseit alapul véve szintén jogszerűen zajlottak a rendőri intézkedések, ugyanis a rendőrség állítása szerint 9 óra 37 perckor azt észlelték, hogy a helyszínen cserepeket törnek össze, és egyéb törmelékeket pakolnak, továbbá a videofelvételeken a rendőri behatolásakor látható az is, hogy a buszok közötti területet elzáró, formaruhát viselő személyek közül többen gázálarcot, egyesek fémsisakot viselnek. Mindezeket alapul véve közbiztonságra veszélyes tárgyak kiszűrése, vagyis a közrend, közbiztonság védelme, továbbá a feljelentések alapján indított eljárásokban felhasználható bizonyítékok fellelése érdekében, a fent hivatkozott rendelkezés alapján is lehetőség volt az intézkedésre.

A panaszos azon állításáról, melyben kifogásolja, hogy nem mindenkiel szemben intézkedtek a rendőrök, akik a helyszínen jelen voltak, a Testület megvizsgálta, hogy a rendőri intézkedések megfeleltek-e az Rtv. 13. § (2) bekezdésében foglalt részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségének betartását.

A rendelkezésre álló iratok és felvételek alapján nem állapítható meg olyan körülmény, amely alátámasztaná azt, hogy a rendőrök valamilyen önkényes megkülönböztetés nyomán mulasztották volna el az igazoltatottakon kívül más személyekkel szembeni intézkedést, így a Testület nem állapította meg a hátrányos megkülönböztetés tilalmának sérelmét.

A Testület szeretné megjegyezni azt is, hogy a szabálysértési eljárásban a felelősség megállapítását nem érinti az a tény, hogy a jelenlévők közül a rendőrség nem mindenkit jelentett fel.

3) A gyülekezési jog korlátozásával kapcsolatban a Testület álláspontja a következő. A Gytv. hatálya alá eső rendezvény magánterületen is tartható. Annak, hogy egy rendezvényt közterületen, vagy magánterületen rendeznek meg, csak annyiban van jelentősége, hogy a Gytv. a közterületen tartott rendezvények kapcsán bejelentési kötelezettséget ír elő, de a rendezvények definíciójának vizsgálata alapján egyértelmű, hogy a magánterületen megtartott, politikai tartalmú és célú rendezvényre is a Gytv. szabályai alkalmazandók, így a rendőrségnek a rend fenntartásával és az oszlatással kapcsolatos jogai és kötelezettségei ilyen rendezvények vonatkozásában is fennállnak.

Ennek figyelembe vételével megállapítható, hogy a rendőrség a konkrét esetben a fokozatosság követelményének szem előtt tartásával, a gyülekezési jog tiszteletben tartásával járt el. Ugyanis egy olyan rendezvény esetében, ahol nagyszámú résztvevővel szemben merült fel a felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel szabálysértés elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrségi intézkedést megalapozta, a rendőrök – helyesen – nem a politikai párt családi napjára érkezőket is érintő oszlatás mellett döntöttek, hanem csak azokkal az egyénekkal szemben foganatosítottak intézkedést, akikkel kapcsolatban ez a gyanú felmerült, lehetővé téve, hogy a rendezvény folytatódjon.

A panaszosnak értelemszerűen érintette a gyülekezéshez való jogát, hogy egy gyülekezés során kifejtett tevékenysége kapcsán igazoltatták, átvizsgálták, illetve ellene utóbb e tevékenység miatt szabálysértési feljelentést tettek, de figyelembe véve, hogy a rendőrség úgy választotta meg az alkalmazott intézkedést, hogy az a gyülekezés egészét tekintve annak lefolytatását (és azon a panaszos további részvételét) lehetővé tegye, ezért a Testület szerint a korlátozás arányosnak minősül, így alapjogsérelem e tekintetben sem állapítható meg.

IV.

A Testület a fentiek alapján alapjogséreelmet nem állapított meg, ezért – figyelemmel az Rtv. 93. § (2) bekezdésére – a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2010. január 13.

Dr. Kaltenbach Jenő

elnök,
előadó testületi tag

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes,

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Dr. Juhász Imre párhuzamos véleménye

a Független Rendészeti Panasztestület

23/2010. (I. 13.) számú

állásfoglalásához

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) szikszói lakos panaszos 2009. augusztus 23-án előterjesztett **panaszát** a 2010. január 13-án tartott zárt ülésén hozott döntése alapján áttette az intézkedést foganatosító szerv – a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület álláspontja szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalásában foglaltakkal az alábbiak szerint nem értek egyet.

A Testület az állásfoglalás III./2. d. alpontjában elfogadja a panasz szerinti „motozás” – valójában a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29.§ (1) bekezdés szerinti átvizsgálás – indokait és gyakorlatát. A Testület ezen véleményét nem tudom osztani.

Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rend. (a továbbiakban: Szabálysértési rendelet) 10/C. § (1) bekezdése szerint, aki a bíróság által társadalmi szervezet felosztatásáról hozott döntésében jogellenesnek nyilvánított tevékenységet végez, pénzbírsággal sújtható. A (2) bekezdés alapján a szabálysértési eljárás lefolytatására a rendőrségnek van hatásköre. Ebből következik, hogy általában, szabálysértés elkövetésének „gyanúja” esetén a rendőrség magatartása indokolt lehet, az igazoltatás tényét illetően.

Meg kell azonban vizsgálni fennállt-e az indoka a kivétel nélküli ruházat- és csomagátvizsgálásnak, illetve személy szerint a panaszos vonatkozásában. Az Rtv. 29. (6) bekezdése szerint „a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi”.

A Magyar Gárdát felosztató jogerős bírósági ítélet a Magyar Gárdára jellemző félelemkeltő erődemonstrációkat, a közvélemény által vonulásként, illetve masírozásként azonosított fellépéseket, a gárdaavatásnak nevezett rendezvényeket tilalmazza. Az ítélet a Magyar Gárdára jellemző öt külsőséget azonosít:

a) egyenruházat: fekete sapka, fekete mellény, fehér ing, fekete nadrág, fekete bakancs és árpád(házi) sávós nyakravaló (sál);

- b) katonai jellegű alakzat;
- c) vezényszavak;
- d) speciális köszöntés;
- e) a rendezvényeken elhangzó szónoklatok.

A tárgyi ügyben a tényállás szempontjából – annyi állapítható meg, hogy a külsőségekből a rendőrség alappal következtethetett arra, hogy egyesek a Szabálysértési rendelet 10/C. §-a szerinti (felosztott társadalmi szerv tevékenységében való részvétel) szabálysértést követik el és ezért foganasította az igazoltatásokat.

Nem volt azonban indokolt az igazoltatott személyek kivétel nélküli átvizsgálása. A „gyanított” szabálysértés nem tartozik azon szabálysértések közé, amely feltételezi bizonyos (pl. támadó) eszközök használatát és – ezt megelőzően – elrejtését. A tárgyi ügyben a közrendet és a közbiztonságot semmilyen veszély nem fenyegette. Erre adat nem merült fel (a cseréptörés magánterületen nem minősül ilyennek). A magánterületen gyülekező személyek ruházati kiegészítői (pl. sisak, gázálc) általában jól látható helyen kerülnek elhelyezésre és átvizsgálás nélkül is azonosíthatóak voltak. Továbbá az igazoltatások előrehaladtával az is látható volt, hogy a jelenlevők birtokában közbiztonságra veszélyes eszközök nem voltak. Megjegyzem még ekkor is kivitelezhető lett volna az átvizsgálások számának csökkentése és kizárólag azokkal szembeni alkalmazása, ahol valóban felmerült a gyanú a közrend és közbiztonság veszélyeztetése szempontjából.

A fentiek alapján nem fogadható el számomra a Testületi megállapítás, miszerint „a panaszos által sérelmezett motozással kapcsolatban a Testület megjegyzi, hogy az Rtv. 29. § (6) bekezdése szerint a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi. Tehát a panaszolt motozás nem más, mint az Rtv. 29. § (6) bekezdése szerinti ruházatátvizsgálás, amire a fent említett szabálysértés elkövetésének gyanúja jogszerű indokot szolgáltatott”.

Azon túlmenően, hogy a konkrét szabálysértés gyanúja – általános jelleggel – egyáltalán nem tette lehetővé a „motozást” – jelen párhuzamos vélemény megírását az is indokolta, hogy sajnálatos módon az utóbbi időben a ruházat- és csomag átvizsgálást egyre gyakrabban alkalmazza a rendőrség – álláspontom szerint sokszor tényleges indok nélkül – élve (illetve visszaélve) a különböző törvényi felhatalmazásokkal (pl. fokozott ellenőrzés egész Pest Megyére egy szentendrei rendezvény ürügyén).

Elfogadhatatlan számomra, hogy a Testület a konkrét ügyben – a ruházatátvizsgálás kapcsán – a rendőrség által nem is hivatkozott Rtv. 30. § (3) bekezdésére alapította azon véleményét, hogy fennálltak a kivétel nélküli „motozás” feltételei.

Noha az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése felhatalmazást nyújt az intézkedő rendőr számára, hogy annak szükségessége esetén az érintett személyt átvizsgálja. Ezen

jogosultság azonban nem korlátlan, és megfelelő indok nélkül nem alkalmazható eszköz. Szükségesnek tartom rögzíteni, hogy az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség „tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”, továbbá az Rtv. 16. §-ának (4) bekezdése szerint a rendőr nem alkalmazhat „embertelen vagy megalázó bánásmódot, az erre vonatkozó utasítást köteles megtagadni”.

Mindazonáltal – miután a rendőrségtől nem érkezett arra vonatkozó adat, tájékoztatás, hogy az általánosságokon túlmenően mi indokolta a panaszos ruházatátvizsgálását, illetve a panaszos sem tárta fel az igazoltatáskor tanúsított magatartásának részleteit – (amelyből esetleg következtetést lehetett volna levonni a „motozás” jogszerűségére vonatkozóan) alapjogsértés nem volt megállapítható, bár a ruházatátvizsgálás nyilvánvalóan érintette a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény a 2. §-ból levezethető tisztességes eljáráshoz, valamint 55. §-ának (1) bekezdésben foglalt, a személyes szabadsághoz való jogból levezethető személyi integritáshoz való jogot.

Budapest, 2010. január 13.

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes